

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-534-1-124>

**REGULATORY AND LEGAL FRAMEWORK FOR THE DIGITAL
TRANSFORMATION OF EDUCATION IN UKRAINE:
CHALLENGES, OPPORTUNITIES, AND INNOVATIONS
IN THE CONTEXT OF GLOBAL CHANGE**

**НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ОСВІТИ
В УКРАЇНІ: ВИКЛИКИ, МОЖЛИВОСТІ ТА ІННОВАЦІЇ
В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ЗМІН**

Stoika O. Ya.

*Doctor of Pedagogical Sciences,
Associate Professor,
Professor at the Department of Applied
Linguistics
Uzhhorod National University,
Uzhhorod, Ukraine*

Стойка О. Я.

*доктор педагогічних наук, доцент,
професор кафедри прикладної
лінгвістики,
Ужгородський національний
університет
м. Ужгород, Україна*

Цифровізація освіти є одним із ключових пріоритетів сучасної освітньої політики, що спрямована на адаптацію навчального процесу до вимог інформаційного суспільства. В умовах швидкого розвитку цифрових технологій та глобальних змін, Україна активно впроваджує нові підходи до організації освітнього середовища, що потребує відповідного нормативно-правового регулювання.

Нормативно-правові засади цифровізації освіти визначають основні напрями розвитку цифрової інфраструктури, захисту персональних даних, забезпечення рівного доступу до технологій та інтеграції інноваційних методів навчання. Сучасні законодавчі ініціативи та стратегії спрямовані на створення відкритого, безпечного та ефективного цифрового освітнього простору, який відповідає міжнародним стандартам та практикам.

Водночас процес цифровізації освіти супроводжується численними викликами, зокрема необхідністю оновлення законодавчої бази, подолання цифрового розриву між різними категоріями населення, підвищення рівня цифрової грамотності викладачів та студентів, а також забезпечення кібербезпеки у навчальному процесі.

Формування нормативно-правової бази цифровізації освіти в Україні включає розробку законів, що регулюють різні рівні освіти – від

дошкільної до вищої, а також нормативних документів, які унормовують понятійний апарат цифровізації, визначають її цілі, напрями та методи впровадження. Водночас процес цифровізації освіти стикається з рядом викликів, зокрема необхідністю підвищення цифрової компетентності педагогічних працівників, удосконалення освітніх стандартів та розвитку інфраструктури.

Нормативно-правова база цифровізації освіти включає низку законодавчих актів, які регламентують процеси використання цифрових технологій у навчальному процесі. Нормативно-правова база цифровізації освіти продовжує формуватися завдяки законам, що стосуються різних ланок освіти від дошкільної до вищої. Зокрема, Закон України «Про професійно-технічну освіту» (1998) [6], який у новій редакції 2023 року має назву «Про професійну (професійно-технічну) освіту» [7], унормовує повноваження центрального органу виконавчої влади у сфері професійно-технічної освіти щодо організації інформаційного забезпечення та статистичного обліку, міністерств й інших центральних органів виконавчої влади, яким підпорядковані професійно-технічні навчальні заклади, – щодо науково– методичного забезпечення, впровадження у навчально-виробничий процес досягнень науки, техніки, нових технологій, передового досвіду та інноваційних педагогічних технологій [8, с.289].

У Законі України «Про вищу освіту» (2014) [3, 4] з'являються такі поняття як «дистанційна форма здобуття освіти» та «мережева форма здобуття вищої освіти». Перша визначається як «індивідуалізований процес здобуття освіти, що відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу в спеціалізованому середовищі, що функціонує на основі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій». А друга – як «спосіб організації навчання здобувачів вищої освіти, завдяки якому оволодіння освітньою програмою відбувається за участю закладу вищої освіти та інших суб'єктів освітньої діяльності, що взаємодіють між собою на договірних засадах». Також у ст. 16 цього Закону наголошується на тому, що система забезпечення закладами вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) передбачає забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом [3, 4]. Отже, яскраво простежуємо розвиток і розширення уявлень про інформатизацію освіти, прийняття нових технологій і введення їх у сферу вищої освіти.

Основні принципи та завдання системи освіти в Україні, включно з інформаційно-комунікаційними технологіями в освітньому процесі, представлено у Законі України «Про освіту» (2017, редакція 2023) [5]. Зокрема, у ст. 3, яка врегульовує право на освіту, зазначається, що «кожен має право на доступ до публічних освітніх, наукових та інформаційних ресурсів, у тому числі в мережі Інтернет, електронних підручників та інших мультимедійних навчальних ресурсів у порядку, визначеному законодавством». Також, як і у Законі України «Про вищу освіту», у Законі «Про освіту», наводиться визначення двох важливих понять цифровізації підготовки вчителів: «дистанційна форма здобуття освіти», «мережева форма здобуття вищої освіти». Важливим здобутком законодавства України щодо політики цифровізації підготовки вчителів в Україні є визначення у цьому Законі інформаційно-комунікаційної компетентності як такої, що поряд з іншими компетентностями (вільне володіння державною мовою, здатність спілкуватися рідною та іноземними мовами, математична компетентність, компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, інноваційність, екологічна компетентність) забезпечує досягнення мети повної загальної середньої освіти [8, с. 290].

Одним із ключових аспектів цифровізації освіти є підвищення цифрової компетентності педагогічних працівників. Відповідні положення закріплені у таких документах: Концепція розвитку неперервної педагогічної освіти (2018) [2] – передбачає підвищення рівня компетентності педагогів у використанні інформаційних технологій; Концептуально-референтна Рамка цифрової компетентності педагогічних й науково-педагогічних працівників (2023) [1] – визначає критерії цифрової компетентності вчителів та стандарти їхньої підготовки; професійні та освітні стандарти підготовки учителів – інтегрують цифрову компетентність як одну з ключових складових професійної діяльності педагогів.

Ці нормативні документи спрямовані на підвищення рівня цифрової грамотності в освітній системі України та її відповідність міжнародним стандартам [8, с. 295].

Попри значні зусилля у створенні нормативно-правової бази цифровізації освіти, процес її впровадження супроводжується низкою викликів, зокрема:

- недостатня цифрова компетентність педагогічних працівників (незважаючи на зростаючу роль цифрових технологій у навчальному процесі, багато педагогів не мають достатнього рівня цифрової компетентності);

- нерівний доступ до цифрових ресурсів (цифровий розрив залишається однією з головних проблем української освіти, адже у

сільських школах та віддалених регіонах учні та викладачі можуть мати обмежений доступ до якісного інтернет-зв'язку, сучасних цифрових пристроїв та платформ дистанційного навчання);

– безпека персональних даних та кіберзагрози (із розвитком цифровізації зростає потреба у забезпеченні захисту персональних даних учнів і викладачів, а також кібербезпеки в освітньому середовищі).

Для ефективного впровадження цифрових технологій в освіті необхідно розробити комплексну стратегію, що включатиме такі напрямки:

– вдосконалення нормативно-правового регулювання (подальший розвиток цифровізації потребує оновлення законодавчої бази з урахуванням міжнародного досвіду та сучасних викликів, необхідно розробити чіткі механізми впровадження цифрових технологій у навчальний процес);

– підвищення цифрової компетентності педагогів (розвиток програм підвищення кваліфікації педагогічних працівників у сфері ІКТ є пріоритетним завданням, створення державних і регіональних ініціатив для навчання викладачів сучасним цифровим методикам може сприяти покращенню якості освіти);

– розширення доступу до цифрових технологій (для забезпечення рівних можливостей у навчанні необхідно інвестувати у розвиток цифрової інфраструктури, зокрема у забезпечення навчальних закладів сучасними технологіями, розширення доступу до швидкісного інтернету) [8, с. 296].

Цифровізація освіти в Україні є важливим напрямом державної освітньої політики, що регулюється широкою нормативно-правовою базою. Попри значні досягнення, процес цифровізації освіти супроводжується викликами, такими як цифровий розрив, недостатня підготовка педагогів та питання кібербезпеки. Для подальшого розвитку необхідно вдосконалювати законодавчу базу, підвищувати рівень цифрової грамотності освітян та забезпечувати рівний доступ до цифрових ресурсів. Впровадження комплексного підходу до цифровізації дозволить Україні ефективно інтегруватися у глобальний освітній простір та відповідати сучасним вимогам цифрового суспільства.

Література:

1. Концептуально-референтна Рамка цифрової компетентності педагогічних й науково-педагогічних працівників / М. Федоров та ін. Проект. Дія. Цифрова освіта. Міністерство цифрової трансформації

України, 2021. URL: https://osvita.diia.gov.ua/uploads/0/2900-2629_frame_pedagogical.pdf

2. Концепція розвитку педагогічної освіти. Міністерство освіти і науки України, 2018. URL: <https://mon.gov.ua/ua/nra/pro-zatverdzhennya-konserpciyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>

3. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

4. Про вищу освіту : Закон України від 06.09.2014 р. Відомості Верховної Ради (ВВР). 2014. № 37-38. С. 2004. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

5. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38-39, ст. 380. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

6. Про професійно-технічну освіту : Закон України від 10.02.1998 № 103/98-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/103/98-%D0%B2%D1%80#Text>

7. Про професійну (професійно-технічну) освіту : Закон України від 10.04.2023 № 3025-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3025-20#Text>

8. Стойка О. Я. Тенденції цифровізації підготовки вчителів в Республіці Польща, Угорщині та Україні : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки / Інститут педагогіки НАПН України. Київ, 2024. 566 с.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-534-1-125>

BUSINESS CORRESPONDENCE ETIQUETTE IN INTERNATIONAL COMPANIES

Тумчук М. Р.

*Candidate of Pedagogical Sciences,
Senior Lecturer at the Department of Applied Linguistics
Uzhhorod National University
Uzhhorod, Ukraine*

In the era of globalization and digitalization international companies rely on different aspects of improving business sphere. One of them is the business correspondence which can facilitate communication across borders. Proper etiquette in business correspondence is crucial for maintaining professionalism, ensuring clarity, and fostering productive relationships.